

Országos növényvédelmi előrejelzés a szántóföldi és kertészeti kultúrákban 2026.10.01.

Szeptember az ország nagy részén száraz, meleg időjárással búcsúzott. Eső elszórtan, kis mennyiségben hullott a múlt héten, általában 2-5 mm között, legfeljebb egy-egy területen fordult elő ennél nagyobb mennyiség. A hőmérsékleti értékek az előző héthez hasonlóan alakultak, annyi különbséggel, hogy a minimum hőmérsékletek tovább csökkentek, így aztán az időszak jelentős részén nagy volt a napi hőingás (20-23 °C). A minimum hőmérsékletek 2-4 °C körül, a maximumok 25-27 °C körül alakultak.

Számottevő mennyiségű eső hiányában a talajaink állapota mit sem változott, legfeljebb a felső néhány cm ázott be ott, ahol gócszerűen érkeztek záporok. Itt-ott újra nekiveselkedtek az őszi talaj előkészítésnek, de a talajok minősége továbbra is kedvezőtlen. A poros és/vagy rögzös talajok nedvesség tartalma a vetési mélységben még mindig legfeljebb csak 10-12 V/V%.

Helyenként megkezdődött az őszi árpa, őszi búza vetése de a talajállapotok miatt, amennyire csak lehet várnak a gazdák. Kelés szinte sehol sem látható.

Egy-egy táblán az **árvakelésű árpán** megjelentek a **hálózatos levélfoltosság** tünetei, amely a fővetésű növényekre nézve fertőzési forrásul szolgálhat a későbbiekben.

ŐSZI KÁPOSZTAREPCE

Az elvetett repce állományok kelése, sorolása helyenként már megkezdődött, de még mindig vannak területek ahol a magvak még mindig inkább elfekszenek a poros földben, a kelés helyett.

Ahol sorol az állomány, főleg a helyi kisebb záporoknak, esőknek köszönhetően, ott legfeljebb 2 lombleveles növények láthatók. A hűvös napokon kevésbé, azonban az utóbbi meleg nappalokon fokozódott a **bolhák** (főként a nagy repcebolha) aktivitása. Mostanra már a legtöbb kelésben lévő, vagy kikelt táblán jellemző a jelenlétük és kártételük is növekedett, a növények ~60-80 %-án gyenge-közepes kártétel látható (2-3 skálafokozat)(1. fotó).

1. fotó: Nagy repcebolha és kártétele repcén (Fotó: TühA., 2026.10.01.)

A szárazság ellenére megjelentek a **repce peronoszpóra** első tünetei a leveleken (elsősorban a szikleveleken). A tünetek megjelenése nem meglepő mivel a kórokozó fertőzéséhez nem szükséges nagyobb mennyiségű (csapó) eső, ahhoz elegendő harmat, páralecsapódás is. A foltok a levélfonákon gyengén sporulálnak, így újabb fertőzések várhatók (2-3. fotó).

2-3. fotó: Repce peronoszpóra tünetei a levél színén és fonákán (Fotó: TüHA., 2026.10.01.)

KUKORICA/ NAPRAFORGÓ

A napraforgó betakarítását az Alföldön befejezték, a Dunántúlon a vége felé tart. Kukoricában a kukoricamoly rajzása befejeződött, de gyapottok bagolylepkét és kukoricabogarat még észlelési szinten fognak a csapdák, növényvédelmi jelentőségük azonban már nincs.

KERTÉSZETI KULTÚRÁK

A kertészeti kultúrák közül az alma és körte ültetvényekben zajlik még a szüret, illetve egy-egy térségben a szőlő kései fajtáinak szedése is a vége felé tart. Növényvédelmi szempontból jelentős változás nem észlelhető, a károsítók fertőzési és kártételi veszélye folyamatosan csökken.

Almában még mindig csapdázható az **almalevél-aknázmoly** (3-6 db/csapda/hét) és helyenként, észlelési szinten az **almamoly** is. Szilvában a **szilvamoly** rajzása szintén erősen csökken (8-14 db imágó/csapda/hét) ahogy őszibarackban is alacsony szintű a **keleti gyümölcsmoly** rajzása (9 db imágó/csapda/hét).

Szőlőben a **fitoplazmás** tőkék kivágása, megsemmisítése a továbbiakban is alapvető fontosságú. A tünetes növényeket a természetes intenzív lombszíneződés, lombhullás kezdetéig érdemes keresni. Az **amerikai szőlőkabóca** rajzása még itt-ott észlelhető, de a legtöbb ültetvényben nem, vagy csak észlelési szinten mozog a vektor.

A meleg, kissé párás napok kifejezetten kedveznek a **szőlő lisztharmat** terjedéséhez a lombozaton, bár a folyamat lassú. A lisztharmatos felületeken azonban semmi nem állja útját a kazmotéciumok képződésének, érésének, amely egyben lehetővé teszi, de legalábbis növeli a betegség fennmaradását jövő évre.

Polifág kártevők:

A **hőrcsög és a mezei pocok** állománysűrűsége továbbra is alacsony, jelentősebb állománykártétel a megfigyelések alapján nem alakult ki.

A **sáskák** aktivitása a hőmérséklet csökkenésével tovább mérséklődött. Egyes száraz, gyér növényborítású területeken még előfordulnak, de jelenlegi egyedsűrűségük mellett számottevő növényvédelmi jelentőségük nincs (Tunyoginé Búzás Ilona).

Tűh Annamária
Magyar Növényvédő Mérnöki és
Növényorvosi Kamara

Az előrejelzés a Borsod –Abaúj-Zemplén (Szakolczai Soma), Csongrád-Csanád (Tunyoginé Búzás Ilona), Hajdú-Bihar (Gálóczi-Tömösváry Róbert), Jász-Nagykun-Szolnok (Pintér Imre), Komárom-Esztergom (Abdai Éva) és Zala vármegyei (Tűh Annamária) Növényorvosi Kamarák szakembereinek megfigyelései alapján készült.